

KÖVES JÓZSEF

*Isten veled,
Tiszavirág!*

KOSSUTH KIADÓ

Szerkesztette:
Csák Erika

Borító:
Révész Éva Gabriella

Borítókép:
Fortepan

ISBN 978-963-544-210-2

Minden jog fenntartva

© Köves József 2020
© Kossuth Kiadó 2020

Lány a nyolcadik kerületből

Az éles decemberi szél valóságos levéldombot söpört a Pátia mozi bejáratához. Talán a közeli Tisza Kálmán térről bukdácsolt a sok lehullott, sárga levél idáig, kíváncsian próbálta meglesni a József körút világát, de nem jutott már el a sarokig, felfogta a sárgára vakolt ház erős fala. Kora délután volt, rettenetesen szürke, igazi hóviharral fenyegető, csúf idő.

Fiatal lány állt a mozi kirakata előtt. Nem volt annyi pénze, hogy jegyet vegyen akárcsak a zsöllye második sorába is, de nagyon meg szeretne volna nézni az *Égi titánokat*, Clark Gable-lel. Nem is annyira a film érdekelte, valami repülő történet lehet – gondolta a lány –, de ez az új amerikai csillag a bal oldalt elválasztott, lenyalt fekete hajával és keskeny bajuszával nagyon-nagyon tetszett neki. Elfogadott volna egy ilyen férjet. Vagy legalább vőlegényt.

Megnézte a pénztárcáját, alig volt benne valami apró.

– Majd vasárnap – sóhajtott fel, és szerelmes sóvárgással nézte a film plakátját. – Talán ráveszem Arankát is, és majd együtt átjövünk...

Az *átjövünk* valóban kifejezte lakásuk közelségét a mozihoz. Csokonai utca 12. Innen az első ház, tehát szemben a mozival. A szokásos józsefvárosi bérház, három emelet, erkély az első emeleti úgynevezett úri lakáshoz tartozik, a többi... Szóval a többi egy-két szobából áll (legfeljebb két szoba és hall), csak az utcai fronton vannak fürdőszobások is. Itt hátul csak ők alakítottak ki szűk kis fürdőkamrát.

Amikor belépett a lakóház kapuján, már nem is gondolt a filmre, eszébe se jutott a bajszos, daliás Clark Gable. Csak annyi, hogy igen, milyen jó is volna, ha színésznő lehetne, ha ott állna a színpadon, kecses pukedlivel köszönve meg a közönség szűnni nem akaró tapsát. Vagy a filmvásznon, ahol őt csókolná éppen a hősszerelmes.

Sokszor álmódott ilyesmit. Egyszer például Júlia volt, igen, Júlia, mint a valóságban is – de akkor álmában Veronában, az erkélyen várta szerelmét, aki olyan volt, mintha Ráday Imre lenne. Igen, mert olvasta nemrég a *Színházi Élet*ben, hogy Márkus László jövőre vele akarja játszani Rómeót.

A *Színházi Élet* volt a kedvenc újságja. Mama is szerette, és – szerencséjére, mert ha nem így lenne, papa nem adott volna pénzt az előfizetésre – a nővére, Aranka is

mindig végigolvasta az elsőtől az utolsó oldalig, sokszor még a hirdetéseket se hagyta ki.

Ari, a nővére szinte példakép volt. Julika szerint gyönyörű nő, sokkal szebb őnála. Neki ugyanis csak a szemét szokták dicsérni. Az még szerinte is szép, sokszor megállapította már a tükörben nézegetve magát. De Ari (pontosabban Anci, ahogy a szülők szólítgatják) tetőtől talpig nő, csupa nagy betűvel: NŐ, NŐ. Mostanában kicsit eltávolodtak egymástól, mióta a nővére férjhez menni készült. Aranka fölényes lenézéssel kezelte hűgát, és soha semmit nem mesélt. Pedig lett volna mit mesélnie, mindig körülrongták a fiúk, az udvarlók. És akkor pont egy Macsicza kell neki? Ahelyett, hogy ilyen gyönyörű pofival, ilyen alakkal egy herceget vagy grófot talált volna. Ha már úgylis egy római katolikushoz megy, legalább valaki lenne az! Nem egy szabósegéd!

Julika nagyon szeretett volna hasonlítani imádott nővére. Amennyire csak lehetséges lenne. Mert ruházkodásban hiába is próbálta volna követni, Anci abban már igen önálló volt, és jó ízléssel válogatott még konfekcióból is. Aranka papus szerint elég jó házasságot köt, azt mondogatja, nem is árt egy *gój* a családban. Ezt Julika sose értette, neki mindegy volt a vallás, csak legyen az a férj majd valaki. Olyan, amilyen majd neki lesz egyszer. Talán nem is olyan nagyon sokára.

Julika a Pók Áruházban – ahol dolgozott – is tudott volna találni Aranka gardróbjához hasonlóan szép holmit, de nagyon kevéske volt a keresete ehhez.

Csak pár hete alkalmazták, némi protekcióval, hiszen nem volt még tizenhét éves sem. De hát a Pókék nagyon terjeszkedtek, a Bécsi utca után megnyitották új áruházukat is a Rákóczi úton, meg már ott vannak a Lipót körúton is, a Nyugati közelében, ezek tele fogják tömni Budapestet, majd a vidéket is. Hát igen, gondolta Júlia, a Pók hamarosan behálózza majd az egész országot.

Őt ugyan csak gyakornoknak vették fel, amikor tavasszal befejezte a kereskedelmi iskolát, ahol nem sokat tanult. A legfontosabbat igen: a nagyságos és tiszteletteljes vevőnek mindig igaza van, akkor is, ha nincs. Bár ő nemigen találkozott vevőkkel, egyelőre nem tették a pult mögé. Csak kontroller lehetett, neki kellett ellenőriznie, azaz még egyszer összeadni a kézzel kitöltött nyugtákat, számlákat, mert, ahogy Horpács úr mondta, aki felvette őt:

– Kislányom, lehet, hogy maga jól számol, sőt, maga utolérhetetlen művésze a szorzásnak és az összeadásnak, de akkor is: magácska is tévedhet. Tudja, a lónak négy lába van, mégis botlik. – A tyúknak meg két lába van, mégis kotlik – szerette volna mondani, de csak magában kuncogott a saját szellemességén. Igen, a számolásnál jobban szerette a könyveket, és meg kell mondani, Karinthy

nagyon hatott rá, még a szókincsére is a maga zseniális szóvicceivel.

Tudta, hogy a nagy írók Budára járnak a Hadikba, az igen messze van, Julika még soha nem nézhette meg, pedig de bekukkantott volna! Közel volt viszont a Symplon, meg csak három sarokra a New York, oda egyszer be is lesett „művésznézőbe”, ám csalódott: kora délután volt, és nem ült ott egyetlen híresség sem, legalábbis olyan, akit az újságban látott képeiről felismerhetett volna.

Julika hazament, most kivételesen be se köszönt apjának a műhelybe, ahol mindenféle gépeken dolgozott papus, ő egyikről sem tudta, mire való. Csak élvezte a vasforgács furcsa illatát, meg azt, ahogy a köszörű – na, ezt megismerte – apró csillagocskákat varázsol élezés közben a késekből. Illetve, ezek szerint mégis tudta: egy masináról, a köszörűről. Pontosabban a villanyköszörűről, mert apu minden gépe elektromosan működött, ami egy kicsit szenzációszámba ment a környéken. Volt ugyan köszörűs a Teleki téren is, de az kézzel hajtotta a követ. Egészen pontosan nem is kézzel, hanem lábbal. Megfordította a kétkerekűt, hogy a kormányja és az ülése tartsa meg, arra helyezte ügyes módon egy ékszíj vagy ilyesmi segítségével a köszörűkövet, és biciklizve élvezte a késeket.

De papus más. Ő műszerész. Julika azt is hallotta, hogy finomműszerész, mert nagyon finoman tudja hasz-

nálni a gépeket. Tehát nagyon finom műszerész. (Ezen még ő is mosolygott.) Mások egyszerűen úgy hívták aput is: a köszörűsmester.

Mama nem volt otthon, biztosan szomszédol valahol a földszinten.

Julika bement a szobájába, leült a dívány szélére, és fölkapott egy újságot. Persze, egy *Színházi Életet*.

Kezdte lapozni, csupa híresség meg zserbobó meg intimpista – nagyon szerette ezt a heti színházi magazint, annyi helyre elröpítette, ahol ő csak ábrándjaiban járhatott.

Nicsak – nyílt tágra a szeme az egyik oldalon. Simon Böske. A világ legszebb lánya. Illetve most már asszonya, mert férjhez ment azóta. Ott a fotója is, ragyogóan berendezett szobában ül a kanapé szélén. Milyen kulturált, gazdag környezet! És mégse hivalkodó. Lám, gondolta, mit tesz a siker! Gazdag férjet, nagypolgári lakást és nyilván sok-sok pénzt.

Persze, Simon Böske apja mégiscsak orvos, ő pedig egy kisember, csak egy köszörűsmester gyermeke a nyolcadik kerületből.

Elolvasta az írást, és föllelkesült: most értesült, hogy ismét lesz országos szépségverseny a *Miss Hungária* címért, és megint januárban. Hamarosan.

Mi lenne, ha ő is jelentkezne?

Föllelkesült a gondolattól. Nem tartotta szépnek magát, de sokan mondták már, hogy gyönyörű alakja van. Hátha...

Kiment az előszobába, az öltözőtükkörben alaposan végignézett magán. Hát... Nem volt túlságosan elégedett az eredménnyel. Jó, szép hosszú lába van, szűkített aljú ruhában biztosan jól mutat. De amúgy... Hol van ő Bözsikétől?

De a szeme... Még kacsintott is a képmására. Igen, a szemével tényleg elégedett lehet. A mély tüzű, nagy, fekete szemeivel. Ez még..., ez még a Rádaynak is biztosan tetszene.

Amikor anyu visszajött – nem a szomszédban volt, hanem leszaladt Némedi úrhoz, a fűszereshez kenyérért, vajért, parizerért –, Julika segített neki egy kicsit a konyhában.

– Máma – mondta az anya, ő mindig így mondta: máma – hideget eszünk.

Kint is elég hideg van – gondolta a lány, de nem mert viccelődni.

Egy darabig sündörgött anyja körül, aztán egyszerre csak nem bírta tovább, és azt mondta:

– Mamus... – s közben elvette anyjától az elmosott tányért –, mondok valamit...

A mama éppen a falikútnál öblítette le a következő lapostányért. Vájdlingban mosogattak, de az öblítéshez folyó vizet használtak.

– Igeeen?

– Mit szólnál, ha elindulnék a *Miss Hungary*n?

– Hogy hová indulsz? – Goldsteinné Weisz Julianna Szeréna kezében megállt a tányér. Értette ő, persze, mire gondol a lánya, de húzni akarta az időt, nem volt kész a válaszra.

– A *Színházi Élet* megint megszervezi a szépségkirálynő-választást. Anci szerint szép vagyok.

Goldsteinné hümmögött:

– Ha ő mondja!

– Tudom, ő szebb.

– Jó, neked meg nagyon szép szemed van. De az nagyon pici rész egy lányon!

– Majd kihangsúlyozom – mosolygott, és örült, hogy nem dorgálás a válasz. Talán mamuci is csatlakozik a lelkesedéséhez.

Közben végeztek a törölgetéssel, bementek a nappaliba. Goldsteinné leült, hagyta, hogy kislánya tétován ácsorogjon előtte.

– Hát..., nem is tudom... Én nem döntök ebben. És miben mennél? Vannak olyan elegáns holmijaid?

– Talán az áruház...

A mama hosszan hallgatott. Tisztában volt kislánya szépségével, szeretne volna, ha dicsőséghez jut vele, ugyanakkor persze féltette is. Nagyon.

– És apád? Papa mit szólna hozzá?

Julika ezt már félbeleegyezésnek vette. Igen, ha papuci is hozzájárul, ő bizony jelentkezik! A többit pedig majd megbeszéli Arankával. Anci biztosan segít az öltözködésben, a sminkben.

Odarohant anyjához, és átölelte.

– Te vagy a világ... az egész világ legesleg... legeslegjobb anyucija!

És széleseben kirohant a lakásból.